

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **V. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, za účasti osoby zúčastněné na řízení: J. V., . o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2007, čj. KUJI 200532/2006, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 9. 2007, č. j. 34 Cad 65/2007 - 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost proti výroku rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 9. 2007, č. j. 34 Cad 65/2007 – 28, jímž bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2007, čj. KUJI 200532/2006, a rozhodnutí Městského úřadu Moravské Budějovice, ze dne 26. 5. 2006, čj. 13994/2006, a proti výroku tohoto rozsudku, jímž byla žalovanému stanovena povinnost uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 1207 Kč, **s e z a m í t á .**
- II.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 9. 2007, č. j. 34 Cad 65/2007 – 28, **s e** ve výroku, jímž bylo zastaveno řízení o povinnosti vrátit dávku sociální péče (opakovaný příspěvek nezaměstnaným) za období od 1. 4. 2003 do 31. 8. 2005 ve výši 154 626 Kč, **z r u š u j e .**
- III.** Žalobkyni **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalovaný (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 27. 3. 2007, čj. KUJI 200532/2006, a rozhodnutí Městského úřadu Moravské Budějovice, ze dne 26. 5. 2006, čj. 13994/2006, a dále bylo zastaveno předmětné správní řízení. Krajský soud ze správního spisu

zjistil, že rozhodnutím Městského úřadu Moravské Budějovice byla žalobkyni stanovena povinnost vrátit opakovanou dávku sociální péče za období od 1. 4. 2003 do 31. 8. 2005 ve výši 154 626 Kč, s odůvodněním, že žalobkyně správnímu orgánu neoznámila, že jejímu manželovi byla od února 1998 vyplácena společností Ahold Czech Republic, a. s., výhra v částce 11 000 Kč měsíčně, přičemž se jednalo o skutečnost rozhodnou pro nárok na dávku sociální péče podle § 6 odst. 1 písm. j) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu (dále jen „zákon o životním minimu“). Následkem toho vznikl v tomto období přeplatek na dávce, který je žalobkyně povinna vrátit podle § 107 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaný výše uvedeným rozhodnutím zamítl, neboť se ztotožnil s posouzením věci prvoinstančním orgánem.

Pro posouzení věci považoval krajský soud za stěžejní zodpovědět otázku, zda vyplácená výhra manželovi žalobkyně je příjmem započítatelným pro stanovení výše dávky sociální péče a zda tedy měla žalobkyně ve vztahu k této vyplácené částce oznamovací povinnost či nikoli. Krajský soud se ztotožnil s názorem vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 3 Ads 112/2006 - 58, www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud zde vycházel z toho, že výhra v loterii je předmětem daně z příjmů fyzických osob a není přitom od této daně osvobozena. Z tohoto druhu příjmů se za příjem pro účely zákona o životním minimu považují ty, jež jsou zahrnuty v taxativním výčtu § 6 odst. 1 písm. a) tohoto zákona. Podle bodu 5 citovaného ustanovení sem náleží i ostatní příjmy uvedené v § 10 odst. 1 písm. a) až g) zákona o daních z příjmů. Zákonodárce tak další příjmy uvedené v § 10 odst. 1 zákona č. 586/1992, o daních z příjmů [písmena h) až k)], mj. i výhru v loterii, do rozhodného příjmu nezahrnul. Citované znění právních předpisů je natolik jednoznačné, že v podstatě vylučuje možnost jakéhokoli jeho „překlenutí výkladem“. Nejvyšší správní soud dále nepřisvědčil názoru krajského soudu, že výhra v loterii je opakujícím se plněním. Byť v dané věci byla výhra vyplácena manželovi žalobkyně v měsíčních splátkách, nic to nemění na jednorázové povaze výhry jako takové. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že měsíčně vyplácenou výhru manžela žalobkyně nelze klasifikovat jako opakující se pravidelný příjem podle § 6 odst. 1 písm. j) zákona o životním minimu, a tudíž není zahrnuta do rozhodného příjmu pro účely tohoto zákona (resp. zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti). Na výhru se proto nevztahovala oznamovací povinnost podle § 106 zákona č. 100/1988 Sb. Pokud příjemkyně dávky tento příjem správnímu orgánu neoznámila, nelze ji za to jakkoli sankcionovat. Vyplácení dávky tak v dané věci nebylo neodůvodněné, naopak neoprávněným shledal Nejvyšší správní soud její odnětí.

Krajský soud v Brně tedy uzavřel, že žaloba byla důvodná, neboť oba správní orgány ve svých rozhodnutích chybně kvalifikovaly výhru manžela žalobkyně podle § 6 odst. 1 písm. j) zákona o životním minimu. Rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně proto zrušil a řízení o povinnosti vrátit dávku sociální péče zastavil, neboť vzhledem k jednoznačnosti věci považoval za nadbytečné věc vracet prvoinstančnímu orgánu k zastavení řízení.

V kasační stížnosti podané proti tomuto rozsudku stěžovatel tvrdil jeho nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Stěžovatel má za to, že krajský soud zastává chybný názor, že v dané věci jsou rozhodné pouze příjmy rodiny žalobkyně a nikoli i její celkové sociální a majetkové poměry. I za situace, kdy žalovaný zohlední závěry Nejvyššího správního soudu i krajského soudu, a nebude výhru manžela žalobkyně považovat za opakovaný příjem zahrnovaný do rozhodného příjmu pro účely zákona o životním minimu, nelze pominout skutečnost, že tato výhra vyplácená ve splátkách 11 000 Kč měsíčně vytváří v rodině žalobkyně takové sociální a majetkové poměry, které umožňují osobám společně posuzovaným zajišťovat jejich základní životní potřeby naprosto nezávisle na dávkách sociální péče. Rodina žalobkyně tak neplní podmínku sociální

potřebnosti nutnou pro poskytování dávky sociální péče podle § 3 odst. 2 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti.

Stěžovatel dále uvedl, že správní orgány jsou při rozhodování o dávce sociální potřebnosti povinny přihlížet k tomu, že společnost Ahold Czech Republic, a. s., vyplácí od února 1998 manželovi žalobkyně rentu z výhry v částce 11 000 Kč měsíčně, neboť se jedná o skutečnost rozhodnou pro přiznání a výplatu dávky. Stěžovatel se proto domnívá, že výplata dávky sociální péče v uvedeném období byla proti smyslu zákona. Jestliže žalobkyně plátcí dávky výhru neoznámila, je třeba její jednání hodnotit jako účelové, směřující ke zneužití dávek sociální péče poskytovaných státem, a to přesto, že podle názoru krajského soudu i Nejvyššího správního soudu nebylo oznámení této výhry její povinností. Na základě uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu z hlediska uplatněných stížných bodů, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, rozsudek krajského soudu však v části trpí vadou, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vzhledem k tomu, že skutkový základ rozsudku krajského soudu nebyl mezi účastníky sporný, a Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, vycházel z něj sám i v řízení o kasační stížnosti.

Ve věci samé uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Pro přezkoumání správního rozhodnutí o vyměření přeplatku je nezbytné posoudit jednak to, zda byla dávka sociální péče skutečně vyplacena neprávem, a jednak to, zda příjemce přeplatek na dávce zavinil.

Správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel z toho, že vznikl přeplatek na dávce, neboť výhra manžela žalobkyně představovala příjem rozhodný pro posouzení nároku na dávku sociální péče. Nejvyšší správní soud již v citovaném rozsudku ze dne 25. 7. 2007, č. j. 3 Ads 112/2006 - 58, www.nssoud.cz, kde přezkoumával rozhodnutí žalovaného o odnětí dávky v této věci, konstatoval, že měsíčně vyplácenou výhru manžela žalobkyně nelze považovat za opakující se pravidelný příjem podle § 6 odst. 1 písm. j) zákona o životním minimu, a zahrnout ji tak do rozhodného příjmu pro účely tohoto zákona (resp. zákona o sociální potřebnosti). Nejvyšší správní soud na tomto názoru setrval i v projednávané věci při posouzení otázky, zda byla dávka sociální péče vyplacena neprávem. Je tedy zřejmé, že důvody vzniku přeplatku uvedené správním orgánem neobstojí. Správní orgány I. i II. stupně se již dále nezabývaly tím, zda bylo možné výhru manžela žalobkyně zohlednit při posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů rodiny a tedy při zvážení sociální potřebnosti žalobkyně podle § 3 odst. 2 zákona č. 482/1991 Sb. Rovněž správní soud tuto otázku neřešil, neboť nebyla předmětem přezkumného soudního řízení.

Z uvedeného vyplývá, že nelze učinit jednoznačný závěr o tom, zda byla dávka sociální péče vyplacena neprávem. Teprve poté, co by tuto skutečnost správní orgán postavil najisto, by bylo možné uvážít, zda žalobkyně neoprávněně vyplacení dávky zavinila.

Nejvyšší správní soud tedy uzavřel, že správní orgán pochybil, jestliže žalobkyni postihl vyměření přeplatku na dávce sociální péče za nesplnění ohlašovací povinnosti, neboť nebyl splněn základní předpoklad pro takové rozhodnutí, totiž nepochybné zjištění o neoprávněném vyplacení dávky.

Ačkoli za této situace byly úvahy týkající se zavinění přeplatku na dávce nadbytečné, poznamenává Nejvyšší správní soud k námitkám stěžovatele ohledně ohlašovací povinnosti žalobkyně následující. Stěžovatel v kasační stížnosti dovozoval, že ačkoli nebylo možné výhru manžela žalobkyně zohlednit jako rozhodný příjem pro účely zákona o životním minimu, byla žalobkyně povinna ji ohlásit, neboť výhra ovlivnila celkové sociální a majetkové poměry v rodině, a byla tak skutečností rozhodnou pro trvání nároku na dávku ve smyslu § 106 zákona č. 100/1988 Sb. Žalovaný v napadeném rozhodnutí žalobkyni vytkl pouze to, že neohlásila jeden z rozhodných příjmů. Při přezkoumání napadeného správního rozhodnutí soud vychází pouze z argumentace správního orgánu obsažené v odůvodnění. Správní orgán tedy nemůže důvody svého rozhodnutí dodatečně doplňovat v průběhu soudního řízení, případně v kasační stížnosti podané proti rozhodnutí soudu, jímž bylo správní rozhodnutí zrušeno. Soud se tak nemohl zabývat tím, zda žalobkyně měla povinnost výhru manžela ohlásit jako skutečnost ovlivňující její celkové sociální a majetkové poměry. Touto otázkou by se zabýval jedině v případě, že by správní orgán při stanovení povinnosti vrátit přeplatek na dávce sociální péče argumentoval tím, že výhra ovlivnila celkové sociální a majetkové poměry žalobkyně natolik, že žalobkyni nebylo možné považovat za sociálně potřebnou podle § 3 odst. 2 zákona č. 482/1991 Sb.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud postupoval správně, jestliže zrušil rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Krajský soud však nebyl podle soudního řádu správního oprávněn zastavit řízení, neboť toto rozhodnutí přísluší správnímu orgánu. Nejvyšší správní soud proto příslušný výrok rozsudku krajského soudu zrušil.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobkyně měla ve věci úspěch, žádné náklady řízení však neuplatnila, soud jí proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 12. června 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu